

Papers

Publicació de la Lliga dels drets dels pobles

“LA REVOLUCIÓ ÉS MÉS NECESSÀRIA QUE MAI”

Amèrica Llatina ha vist fracassar els seus projectes revolucionaris iniciats als anys 60

Les revolucions d'Amèrica Llatina han fracassat. Aquesta és la conclusió a la qual es va arribar en la conferència-debat que inaugurava les Jornades sobre Amèrica Llatina organitzades pel Grup Xilè de la Lliga dels Drets dels Pobles. El professor de la Universitat Centramericana de Managua, Jordi Corominas, i el periodista cubà, Jorge Ferrer, van ser els encarregats d'explicar el com i el perquè d'aquest fracàs.

Jordi Corominas va començar explicant en què consistien les revolucions llatinoamericanes: “Durant els anys 60, la majoria de països d'Amèrica Llatina van creure que hi havia una via factible per sortir de la misèria d'una manera ràpida: la revolució. Es tractava d'organitzar una guerrilla que es fes amb el poder de l'Estat i se sumés al bloc soviètic.” Però la misèria a Amèrica Llatina no s'ha erradicat sinó que ha crescut moltíssim. En aquest sentit, Corominas va afirmar: “La revolució és ara més necessària que mai perquè la situació en què es troba la majoria de la població d'aquest països és tan desesperada i caòtica que hi ha el perill que es produeixin situacions semblants a les de Somàlia i Ruanda”.

CAL ENFORTIR LA SOCIETAT CIVIL

Segons el professor de la Universitat Centramericana de Managua, cal revisar la filosofia de la revolució per adaptar-la al món actual. Després d'explicar quina es l'actitud

Cal enfortir la societat civil mundial, sobre tot a través de les ONG's.”

EL CAS DE CUBA

El periodista cubà, Jorge Ferrer, va parlar sobretot del seu país. La revolució va triomfar a Cuba l'any 1959 i durant els anys 60 va assumir la ideo-

El professor de la Universitat Centramericana de Managua Jordi Corominas va fer un anàlisi molt realista de la situació a l'Amèrica Llatina.

de l'esquerra llatinoamericana, actualment dividida en tres tendències: –la reformista, l'ortodoxa i la civil popular–, Jordi Corominas va afirmar que la revolució, tal com va sorgir, ja no és una via factible per intentar canviar els desequilibris socials i econòmics: “Avui en dia encara que la guerrilla prengui el poder de l'Estat, per les grans majories, no canviaria res. El món cada vegada és més global, s'ha mundialitzat l'economia i per canviar un sistema mundial cal una força mundial, no una petita guerrilla. Democratitzar el Consell de Seguretat de l'ONU, per exemple, tindria més repercussió que una revolució a Amèrica Llatina.

logia del tercermundisme, adoptant un paper de banderer del moviment revolucionari d'esquerres a l'Amèrica Llatina. Als anys 70, però, va començar una dècada grisa, en la qual els intel·lectuals van començar a distanciar-se del govern i a pressionar-lo davant de l'estancament del país. Als anys 80, hi va haver una lleugera millora fins que actualment s'està en una etapa de transició, la qual es pot entendre, segons Ferrer, com un fracàs o com una adaptació als nous temps. Del seu discurs, poc entenedor, destaca l'afirmació: “La revolució va resultar ser avorrida i estèril”.

Núria Farell

POBLES INDÍGENES, POBLES AMENAÇATS

D'acord amb informacions recents de l'Associació de familiars de detinguts desapareguts de Guatemala, FAMDEGUA, "*las detenciones ilegales, la tortura, el asesinato y las desapariciones siguen siendo una realidad en la vida de Guatemala y quienes más están sufriendo este tipo de situaciones son las comunidades mayas, sectores campesinos indígenas que luchan porque se les reconozcan sus especificidades culturales y sociales y que se respete su derecho a actuar en plena igualdad frente a otros guatemaltecos*".

La situació dels pobles indígenes de la Selva Lacondana a l'estat de Chiapas a Mèxic, segueix sent denunciabile: persecució, abús policial i militar son paraules de vivència diària, malgrat les declaracions oficials que insisteixen en negar-ho, per a aquells que simplement volen viure en pau treballant la terra, però que en atrevir-se a defensar els seus drets i la seva identitat com a pobles, com a comunitats -els **tzotziles**, **tzeltales** i **tojolabales**- s'han transformat en amenaça per a la seguretat del país i per als grans latifundistes, amos de tot l'estat.

Més de 35 milions d'indígenes habiten actualment el continent americà de nord a sud, des dels **inuit** dels boscos del subàrtic passant per els **kiowa**, els **astèques**, els **maies** i, ja al sector sud, els descendents dels **inques**, els 14 milions de **quitxues** dels valls i montanyes andines, o les petites comunitats **tehuelxes** o **iaganes** de l'extrem sud del continent que encara sobreviuen. Els **ones** de la "Tierra del Fuego" ja han desaparegut. Prop de 36 milions de persones, en la seva majoria camperols, que des de fa ja molt de temps estan sent acorralats, desposeïts de les seves terres, marginats i eliminats de forma sistemàtica sense que els seus sofriments afectin les consciències de la "civilització blanca".

La història de cadascun d'aquests pobles és una història trista i de lluita constant per la seva supervivència. Porten cents d'anys lluitant contra les amenaces provinents del món blanc.

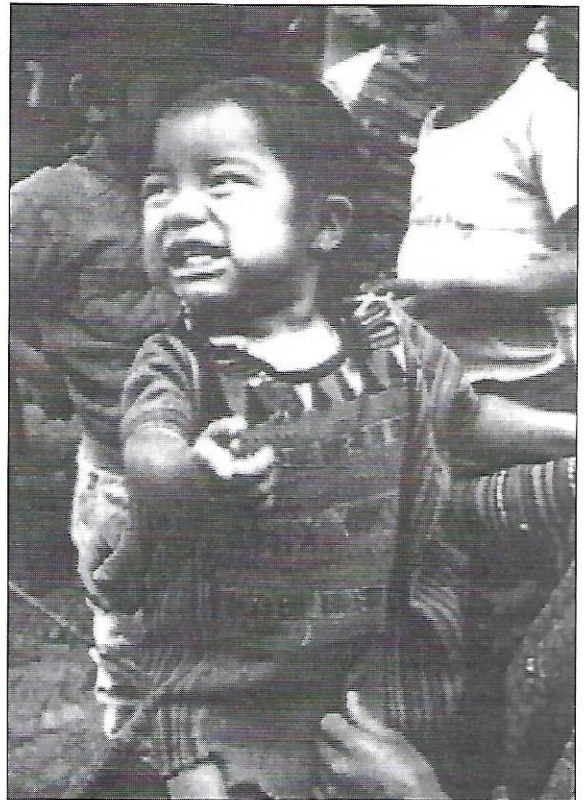
Quan estem a punt de posar un peu en el segle XXI, és trist adonar-se com es continuen trepitjant els seus drets i com tots els governs dels diferents països, si bé fan declaracions de bones intencions, reflecteixen en les seves accions concretes el menyspreu que senten vers els pobles indígenes.

La rebel·lió de Chiapas a Mèxic ens ha mostrat aquest darrer temps una realitat que els mitjans de comunicació internacionals ens van amagant des de sempre.

L'enfrontament limítrof entre el Perú i l'Equador de fa un any, i del qual es va donar molta informació a la premsa, ens va mostrar també, si sabíem llegir la lletra petita, l'existència a la zona de pobles indígenes dels quals poc o res coneixíem: els **shuaras** i els **iurumbis**. Pobles, comunitats amb la seva pròpia cultura, amb els seus propis costums i tradicions, tan respectables com les dels blancs que anys enrera van venir a envair les seves terres. Pobles indígenes habitants des de sempre de la "Cordillera del Cóndor" ara en disputa i sense conflictes coneguts fins que la civilització de l'home blanc va inventar i imposar el concepte de fronteres.

Totes les comunitats indígenes d'Amèrica presenten característiques pròpies que les diferencien entre si com a pobles, son restes de nacions que segles enrera van ser grans i algunes d'elles poderoses. Però totes tenen també dues coses en comú: per una banda, avui es consideren part integrant d'un sol gran poble, l'indígena, hereu de la veritable història del continent i segon, totes corren el risc de desaparèixer davant l'afany de l'home blanc per apoderar-se plenament de les seves terres. Són pobles amenaçats.

En tots els racons del continent,

Un nen de la comunitat indígena Mam de Guatemala: quin és el seu futur?

l'anomenat progrès: la construcció de pantans, vies de tren i noves carreteres està destruint poblats i terres històricament indígenes. Les necessitats urbanes de més i més fusta, la recerca de petroli i minerals que el progrès tecnològic exigeix, la recerca d'espais nous, inunden les terres indígenes d'excavadores i maquinària pesada que talen els seus boscos i destrueixen el seu paisatge.

Des de l'òptica de la defensa dels drets dels pobles, els que vivim en aquesta altra còmoda ribera de l'Atlàntic no podem quedar-nos tranquils, muts, en veure aquesta situació. Es fa urgent avui un acostament compromès amb aquests pobles amenaçats. No podem quedar-nos quiets sense denunciar aquesta situació. Hem de fer alguna cosa per tal d'evitar que els Nambiquara, els Raramuris, els Wichí, els Quitxues, els Maku, els Kalawayes, els Chaiahuites, els Kayapo, els Yanomani, els Shuaras, els Yurumbis i tantes altres comunitats indígenes del continent americà, riques en costums, tradicions i amb una cultura ancestral desapareguin definitivament absorbides per la nostra "cultura d'homes blancs".

RUANDA I BURUNDI, UN GENOCIDI GOTA A GOTA

La violència interètnica desencadenada al petit estat africà de Ruanda ha afectat greument els països veïns de Burundi (des d'on s'ha denunciat que s'està produint "una nova Ruanda") i Tanzània.

Aquest últim país de l'Àfrica Oriental, que compta actualment amb més de 700.000 refugiats provinents de Ruanda a qui es va concedir asil, ha rebut en els últims dies una gran onada de ruandesos de l'ètnia hutu provinents del camp de refugiats de Mugano, a Burundi. Es calcula que la xifra de refugiats sobrepasa ja els 17.000. Aquests fugen de la violència de l'exèrcit regular de Burundi, format per soldats de l'ètnia tutsi.

Segons alguns testimonis, es tractaria d'una operació perfectament orquestrada que hauria començat amb la cremada de les cabanes on malvivien els hutus refugiats.

En un primer moment, Tanzània va tancar les seves fronteres amb Burundi i va obligar a tornar enrera bona part dels refugiats al·ludint a la fragilitat de la seva economia i a la incapacitat d'acollir tants ruandesos sense els recursos adequats.

Finalment, però, el govern de Dar es Salam es va mostrar disposat, el passat 24 de gener, a no expulsar els hutus provinents de Burundi, on van patir un atac dels soldats tutsis que va provocar la mort d'almenys una vintena de persones i molts ferits, en una estratègia de terror per fer-los marxar del país.

Des que el 1994 els hutus van haver d'abandonar Ruanda, on tenien el control del Govern, a causa de la persecució iniciada per l'exèrcit rebel tutsi, el seu èxode dramàtic sembla no tenir fi. Tot i que el millor seria que poguessin retornar al seu país, Ruanda, la violència i la inseguretat que encara afecta la regió empeny els fugitius hutus a buscar altres llocs d'acollida.

El problema és que els països veïns no tenen la capacitat tècnica i d'infraestructures suficient per a assegurar la supervivència d'un nombre creixent de refugiats.

Organitzacions no governamentals ja van advertir en el seu moment que la catàstrofe de Ruanda es podia produir previsiblement a Burundi si no es pre-

nien mesures concretes que ho impedissin. Segons Amnistia Internacional, actualment moren un miler de persones cada dia a Burundi víctimes de la violència ètnica.

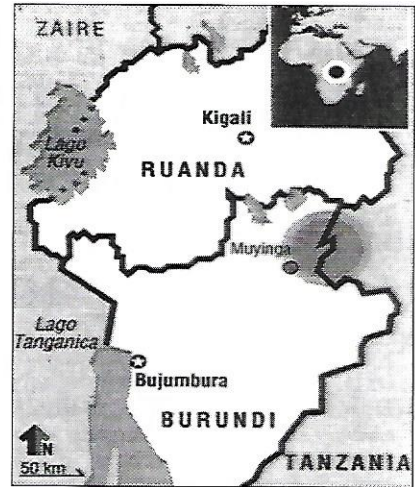
La missió de l'ONU per a la protecció dels Drets Humans a Ruanda necessita una bona injecció d'ajut econòmic per part dels països europeus i d'Àfrica del Sud, no tant sols per a assegurar la supervivència immediata dels desplaçats sinó -i això és l'essencial- per a aturar l'èxode, estabilitzar la situació, i mirar de supervisar un procés de pacificació que ha de tenir com a objectiu final el retorn de tots els refugiats a la seva terra.

Actualment això és encara una realitat llunyana. El Ministeri d'Afers Exteriors espanyol tornava a recomanar fa pocs dies a tots els residents espanyols a Ruanda i Burundi que abandonessin aquests països. Es creu que unes 40 persones, entre religiosos i cooperants, estan encara a Ruanda, mentre que 70 més continuen a Burundi, país on l'ONU ha constatat que es produeix un "genocidi gota a gota".

GUINEA

L'excolònia espanyola de Guinea Equatorial va tornar a ser notícia el passat 12 de gener en anunciar el president del govern de Malabo, el dictador Teodoro Obiang, la convocatòria de les eleccions presidencials per al proper 25 de febrer, quatre mesos abans de la data que estableix la llei. La Plataforma d'Oposició Conjunta (POC) ja ha denunciat la decisió governamental per inconstitucional i ho ha atribuït a un intent del règim d'assegurar-se la victòria.

Els sectors opositors de Guinea han considerat que les eleccions anticipades són un error per part d'Obiang però han manifestat al mateix temps la seva intenció de concórrer-hi. Després d'unes valoracions sobre quin seria el candidat que més bé representaria la unió d'opositors al règim, l'arquitecte Amancio Gabriel Nsé ha estat el designat per la POC, a desgrat del líder del

Partido del Congreso, Severo Moto, que es considerava "el candidat natural".

Això ha comportat la fractura del front opositor, que gràcies a Moto va aconseguir una gran victòria en ser el més votat a 20 Ajuntaments en les passades eleccions municipals. Al final, però, el règim només els va entregar 9 alcaldies. El problema de Moto és que no compleix els requisits legals d'haver residit al país durant els darrers quinze anys i de no tenir antecedents judicials, algunes de les condicions indispensables per a poder ser candidat. Moto va ser condemnat, encara que posteriorment indultat gràcies a les pressions externes, pel propi Obiang. Severo Moto insistia a refusar aquestes condicions i denunciar els comicis per frau, però la POC ha optat finalment per un candidat "legal", fet que ha irritat Moto i ha provocat una fisura entre els opositors que malauradament beneficiarà únicament el règim d'Obiang, al poder des que el 1979 va derrocar, i posteriorment executar, el seu oncle Francisco Macías.

Una altra de les estratègies d'Obiang per a mantenir-se en el poder ha estat la d'anular el cens actual, el que va ser utilitzat per a les passades i controvertides eleccions municipals. Aquest cens es va fer públic el mateix dia en què es van celebrar els comicis.

Els embaixadors espanyol i francès van advertir al ministre d'Afers Exteriors equatoguineà que l'avançament de les eleccions presidencials no ha de ser una pretext per a intentar manipular el resultat de la votació. Malabo ha garantit que permetrà supervisar els comicis a observadors internacionals però les circumstàncies abans esmentades han desanimat tots els sectors que lluiten per la democratització del país.

VEREDICTE DE LA SEGONA SESSIÓ DEL TRIBUNAL PERMANENT DELS POBLES SOBRE L'ANTIGA IUGOSLAVIA

(BARCELONA 7-11 DESEMBRE 1995)

Hem rebut el document final d'aquesta sessió i en reproduïm la part corresponent al veredict:

La segunda sesión del Tribunal Permanente de los Pueblos (TPP) sobre la ex-Yugoslavia, reunida en Barcelona durante los días 7,8,9,10 y 11 de diciembre de 1995, responde a la necesidad de profundizar y ampliar lo formulado en la primera sesión de Berna, celebrada entre el 17 y el 20 de febrero de 1995. Los documentos y las conclusiones de la Primera Sesión se consideran parte integrante de las evidencias presentadas en esta segunda sesión.

Miembros del Jurado:

- ERNESTO GARZÓN VALDÉS, profesor de Filosofía del Derecho, Hamburgo, Presidente.
- VICTORIA ABELLÁN, catedrática de Derecho Internacional de la Universidad de Barcelona.
- PERFECTO ANDRÉS IBÁÑEZ, magistrado, Madrid.
- FATEH S. AZZAM, miembro de la Comisión Independiente Palestina por los Derechos de los Ciudadanos.
- MADJID BENCHICK, profesor de Derecho Internacional en la Universidad Ben Aknoun de Argelia, y en Perpignan, Francia.
- LUIGI FERRAJOLI, profesor de Filosofía del Derecho, Italia.
- FRED A MEISSNER-BLAU, profesora de Sociología en la Universidad de Viena.
- ANTONI PIGRAU, profesor de Derecho Internacional de la Univer-

sidad Rovira i Virgili de Tarragona.

- GIULIANO PONTARA, profesor de Filosofía de la Universidad de Estocolmo.
- SALVATORE SENESE, magistrado y parlamentario en Italia.

VEREDICTO

El Tribunal Permanente de los Pueblos sobre la antigua Yugoslavia, en su segunda Sesión celebrada en Barcelona, España, 7-11 de diciembre de 1995,

DECLARA:

EN RELACIÓN A LA RESPONSABILIDAD INTERNACIONAL

1. La responsabilidad penal de los autores materiales de las violaciones de los derechos humanos arriba reseñadas, de sus jefes militares y de sus dirigentes políticos por crímenes contra la humanidad y por crimen de genocidio, incluyendo en esta categoría las violaciones étnicas. En particular el Tribunal entiende que concurren suficientes indicios para la incriminación de los Presidentes de Serbia y de Croacia, Slobodan MILOSEVIC y Franjo TUDJMAN, todavía no acusados por el Tribunal Penal Internacional de la ONU.
2. La República Federativa de Yugoslavia (Serbia y Montenegro) es responsable de los siguientes crímenes y delitos internacionales:

- Agresión contra la República de Bosnia Herzegovina y contra la República de Croacia;
 - Intervención en los asuntos que son de la jurisdicción interna de la República de Bosnia Herzegovina y contra la República de Croacia;
 - Violación grave, masiva y sistemática de los derechos humanos fundamentales de la población albanesa de Kosovo, incluido el derecho a la libre determinación;
 - Incumplimiento de las obligaciones que derivan de las decisiones del Consejo de Seguridad, relativas al cese de la injerencia en Bosnia Herzegovina y a la obligación de cooperar con el Tribunal Internacional para la antigua Yugoslavia;
 - Crímenes de genocidio respecto de la población musulmana de Bosnia;
 - Violaciones reiteradas de las leyes y costumbres de la guerra y comisión de infracciones graves de las normas de Derecho Internacional humanitario;
 - Crímenes contra la humanidad y violaciones graves, masivas y sistemáticas de los derechos humanos fundamentales en el ámbito de su jurisdicción.
3. La República de Croacia es responsable de los siguientes crímenes y delitos internacionales:
 - Agresión contra la República de Bosnia Herzegovina;
 - Intervención en los asuntos que son de la jurisdicción interna de la República de Bosnia Herzegovina;
 - Incumplimiento de las obligaciones que derivan de las decisiones

- del Consejo de Seguridad, relativas al cese de la injerencia en Bosnia Herzegovina y a la obligación de cooperar con el Tribunal Internacional para la antigua Yugoslavia;
- Crimen de genocidio respecto de la población musulmana de Bosnia;
 - Violaciones reiteradas de las leyes y costumbres de la guerra y comisión de infracciones graves de las normas de Derecho Internacional humanitario, en el pasado más inmediato, en las áreas de la Slavonia occidental y en la Krajina.
 - Crímenes contra la humanidad y violaciones graves, masivas y sistemáticas de los derechos humanos fundamentales en el ámbito de su jurisdicción.
4. La República de Bosnia Herzegovina es responsable de los siguientes delitos internacionales:
- Violaciones reiteradas de las leyes y costumbres de la guerra y comisión de infracciones graves de las normas de Derecho Internacional humanitario;
 - Violaciones graves de los derechos humanos fundamentales en el ámbito de su jurisdicción.
5. La autoproclamada República de los Serbios de Bosnia es responsable de los siguientes crímenes y delitos internacionales:
- Crimen de genocidio respecto de la población musulmana de Bosnia;
 - Violaciones reiteradas de las leyes y costumbres de la guerra y comisión de infracciones graves de las normas de Derecho Internacional humanitario;
 - Crímenes contra la humanidad y violaciones graves, masivas y sistemáticas de los derechos humanos fundamentales en los territorios bajo su control.
6. La autoproclamada República de Herzeg-Bosna es responsable de los siguientes crímenes y delitos internacionales:
- Crimen de genocidio respecto de la población musulmana de Bosnia;
 - Violaciones reiteradas de las leyes y costumbres de la guerra y comisión de infracciones graves de las normas de Derecho Internacional humanitario;
 - Crímenes contra la humanidad y violaciones graves, masivas y sistemáticas de los derechos humanos fundamentales en los territorios bajo su control.
7. La autoproclamada República Serbia de Krajina es responsable de los siguientes crímenes y delitos internacionales:
- Violaciones reiteradas de las leyes y costumbres de la guerra y comisión de infracciones graves de las normas de Derecho Internacional humanitario;
 - Crímenes contra la humanidad y violaciones graves, masivas y sistemáticas de los derechos humanos fundamentales en los territorios bajo su control.
8. Los Estados miembros de las Naciones Unidas han incumplido las decisiones del Consejo de Seguridad relativas a:
- Embargo de armas a la antigua Yugoslavia;
 - Embargo comercial y financiero a la República Federativa de Yugoslavia (Serbia y Montenegro);
 - Adecuación de sus ordenamientos jurídicos internos, de conformidad con el Estatuto del Tribunal Internacional para la antigua Yugoslavia.
- ADEMÁS:**
1. Deben ser considerados moral y políticamente responsables por su ausencia de actuación todos aquellos Estados que disponían de suficiente y verificada información acerca de la comisión de actos de genocidio o de su preparación.
 2. Ello comporta asimismo la responsabilidad de todos aquellos Estados que han incumplido la obligación de respetar y hacer respetar el Derecho Internacional humanitario.
3. El Consejo de Seguridad de las Naciones Unidas ha incumplido su deber de proteger la paz y la seguridad internacionales en relación con el conflicto en los territorios de la antigua Yugoslavia. Los cinco miembros permanentes del Consejo de Seguridad tienen una especial responsabilidad al respecto, por no articular un mandato claro y efectivo a UNPROFOR, dejando a los mandos sobre el terreno un amplio margen de discreción.
4. La Unión Europea y sus Estados miembros comparten una especial responsabilidad moral y política por su inactividad y, a veces, su negativa deliberada a actuar para prevenir los actos de genocidio y los crímenes contra la humanidad y contra la paz en los territorios de la antigua Yugoslavia.
5. Alemania debe considerarse particularmente responsable por su influencia en la fragmentación de las sociedades de la antigua Yugoslavia, mediante su reconocimiento unilateral y prematuro de Croacia y Eslovenia, en este último caso, sin garantías para la protección de los derechos de las minorías; condición necesaria para el reconocimiento de la soberanía según la Comisión Badinter, en otoño de 1991.
6. En relación con la función de los medios de comunicación, los medios oficiales y los medios controlados por o simpatizantes con los grupos paramilitares en todos los territorios de la antigua Yugoslavia son responsables de haber creado un ambiente de miedo, odio y xenofobia en sus respectivas sociedades. Este ambiente ha contribuido en gran medida al estallido de las hostilidades armadas y la intensificación de la violencia hasta proporciones genocidas.

CONTE PER A ÉSSER CONTAT

Joan Brunet i Mauri*

Hi havia una vegada en un indret molt llunyà, un gran i extens llac. Es tractava d'un llac d'aigües profundes que, temps era temps, havien estat surades per pacífiques i lentes barques que anaven d'un punt a l'altre de les seves costes establint vincles de comerç i de relació i estenent i intercanviant idees entre els pobles, les ciutats que habitaven el llac.

Les viles de la riba nord havien decidit, feia poc, agrupar-se amb l'objectiu de fer millors negocis. Les poblacions que s'estenien sobre la riba sud, molt dividides, mai no havien aconseguit d'unir-se sota una mateixa idea. La manca d'unitat era aprofitada pels habitants del nord que no dubtaven de treure'n partit i profits econòmics, oblidant-se dels éssers humans que hi habitaven i de les precàries condicions de vida que patien. Així no era estrany que els pobladors de la riba sud del llac fossin cada vegada més pobres mentre que els de la riba nord eren més rics. En poc temps les aigües del llac esdevingueren separació infranquejable entre l'opulència d'uns i la pobresa dels altres.

Arribaren dies difícils pels pobles del nord que ja no en tenien prou en fer fortuna a partir de l'explotació a la qual havien sotmés els pobles de la riba sud. Ara perseguïen noves conquestes. Volien traslladar les seves fàbriques a l'altra banda del llac, on sabien que les condicions polítiques i socials permetien aplicar salaris de misèria. Mentre ho planificaven els habitants de la riba sud havien de fugir de les seves terres empesos per les necessitats. I, alguns, navegaren cap a les terres de l'altra banda del llac. En desembarcar-hi s'adonaren que mai no serien ben rebuts. Malgrat tot, cada dia que passava era creixent el nombre de ciutadans del sud que s'arriscaven a travessar el llac per tal de trobar un treball que els permetés de sobreviure.

Vingué un dia en què els governs del nord començaren a preocupar-se per la presència de tants "forasters". Els experts concloueren que "el mal" només tenia una solució: Calia propi-

ciar el desenvolupament econòmic de les regions del sud del gran llac... Per a fer-ho els governs dels pobles i viles del nord del llac decidiren que calia actuar d'immediat. I convocaren una reunió dels pobles i ciutats dels quatre punts cardinals del llac. Hi assistiren gairebé tots els pobles. Durant els dies de la trobada tot foren flors i violes. La reunió acabà amb la proclamació d'unes solemnes conclusions i tothom tornà a casa. Uns, els dels pobles de la riba nord, convençuts que havien actuat bé. Els altres, els de la riba sud, amb l'esperança que la seva sort, encara que només fos per raons d'egoisme dels del nord, canviaria ben aviat.

Però tot plegat era ben diferent. No hi havia, per part del nord, excés de voluntat de canviar la seva relació amb el sud. En tot cas "l'interès immediat dels del nord era "evitar" que continués el goteig d'immigrants. Això no obstant començaven a percebre's minúsculs indicis de canvi. D'entrada, semblava que una part de la societat dels pobles del nord es començava a mostrar més interessada i solidària amb els pobles i els problemes que afectaven al sud. Els mitjans de comunicació del nord ja no es referien als pobles del sud amb els tòpics, estereotips i les rutines despectives que sempre havien usat. I ara tenien una certa cura de presentar unes anàlisis més acostades a la realitat d'allò que s'esdevenia a l'altra banda del llac.

I transcorregueren anys de trifulgues i de problemes creixents. D'enfrontaments i de més incomprendiments. Fins que arribà un dia en que els habitants del nord i els del sud decidiren de trobar-se sense que els convoqués cap govern. S'adonaren que, en efecte, hi havia moltes coses que els separaven i els feia potser diferents. Moltes. Però també descobriren que no era difícil d'entendre's quan intentaven de veure-hi una mica més enllà del nas. S'adonaren també que havien estat els clixés els que havien instaurat rígides fronteres i aixecat inexpugnables murs. I decidiren que calia fer desaparèixer les fronteres i enderrocar els murs d'interessos i

DES DE LA JUNTA...

En Pep Feliu ja és a Yurimaguas.

Ho va decidir ja fa temps: "Vull anar a viure amb la majoria d'homes i dones. Estic tip de viure amb la minoria". El dia que ens acomiadàvem d'ell, deia que aquí ho teníem més difícil perquè tot és molt complex.

El seu gest ens ha colpit a més d'un. Sabem, però, que algunes persones han pensat: "amb la feina que hi ha aquí..."

Altres pensem que hem de agrair la seva acció, perquè val la pena que algú radicalitzi el seu gest (cadascun a la seva manera) per no perdre de vista la urgència dramàtica de treballar perquè el món no hi hagi pobles de primera i pobles de segona, homes amb més drets que altres, rendes per càpita d'escàndol al costat de desnutricions mortals.

Però no li agrairim només això. Se'n va discretament, no dona lliçons a ningú i reconeix que aquí la cosa és més difícil si ens hi posem.

Estem darrera la seva decisió i hem quedat que treballarà per relacionar-nos molt més amb les comunitats natives de Yurimaguas.

d'incomprensions.

A partir de llavors ja mai més ningú no hagué d'explicar ni d'advertir de com havien d'actuar i cooperar i col·laborar.

I si algú ho feia era igual. No l'escoltaven. Havien descobert que les "diferències" es basaven més en la defensa de pretesos valors inviolables i d'estereotips caducs que en qualsevol altra cosa. I s'adonaren també que les aigües del llac que durant tant de temps els havien separat tornaven a ésser aigües netes de diàleg i d'entesa.

*Joan Brunet i Mauri es periodista i Director del Centre Internacional de Premsa de Barcelona.

MIGRACIONES A L'EUROPA DELS 90

En el marc de la Universitat a l'abast de tothom, s'impartirà el curs "Les migracions a l'Europa dels anys 90, un repte". L'objectiu és analitzar com poden afectar els canvis sociopolítics als països de l'Est i la integració econòmica dins l'Europa comunitària als corrents migratoris. S'examinaran els vessants demogràfic, social i econòmic.

El curs es divideix en quatre sessions que tindran lloc els dijous 7, 14, 21 i 28 de març, a les 7 del vespre, a Ca l'Estruch.

Les sessions es titulen: L'evolució demogràfica a Europa i les migracions internacionals, Moviments migratoris internacionals, Moviments migratoris i dinàmica regional a l'Espanya del segle XX. Els desequilibris demogràfics a la Mediterrània i les seves conseqüències sobre els moviments migratoris i Immigració i mercat de treball als països industrialitzats.

La inscripció es oberta fins el 4 de març al Casal d'Europa i a la Lliga.

L'Alcalde de Sabadell, Antoni Farrés, va presidir l'acte de lliurament de premis de la primera edició del Concurs de Redacció sobre la solidaritat.

QUE VOL DIR SER SOLIDARI?

Amb aquesta pregunta, formulada a través d'un concurs de redacció, el grup de treball Xile de la Lliga s'adreça a tots els joves de 12 a 14 anys de la comarca.

L'objectiu és fer-los reflexionar sobre la importància de la solidaritat entre els pobles. Com a novetat, el concurs de redacció presenta aquest any el

subtítol Els altres i nosaltres en lloc de Nosaltres i Amèrica Llatina de la primera edició.

Això permetrà que els treballs no hagin de referir-se necessàriament a aquesta zona sinó que poden tractar sobre qualsevol aspecte relacionat amb la solidaritat entre les persones. Les bases es trametran a les escoles del 19 de febrer al 8 de març. Els treballs es podran lliurar fins el dia 26 d'abril i els premis s'atorgaran la setmana del 20 de maig.

EDUCAR EN LA SOLIDARITAT (II)

La segona part del curs La Solidaritat en la pràctica escolar tindrà lloc el proper dissabte 16 de març, a Ca l'Estruch. Organitzat pel seminari Permanent de la Lliga i Intermón, compta amb la participació d'una trentena de mestres de Sabadell i comarca, interessats en aprendre a transmetre els valors de la pau i la solidaritat. En aquesta sessió, els mestres posaran en comú les experiències obtingudes en posar en pràctica a l'aula els coneixements adquirits en la primera part del curs.

CINEMA-DEBAT

Les Jornades sobre Amèrica Llatina organitzades pel Grup Xile de la Lliga, han comptat enguany

amb una novetat: dues sessions gratuïtes de cinema-debat, que van tenir lloc al Casal Pere Quart els dijous 25 de gener i 1 de febrer.

Les pel·lícules projectades han estat Tierra y Libertad de Ken Loach i Fresa y Chocolate, dels directors Tomás Gutiérrez i Juan Carlos Tabío.

La primera ofereix una visió dels problemes interns de les revoltes populars, a través dels conflictes que hi van haver dins el bàndol republicà en la guerra civil espanyola. La segona és una mostra del cinema cubà actual.

La presentació i el col·loqui van anar a càrrec de Jordi Graset, representant del Cine Club Sabadell. Les dues sessions van tenir un gran èxit de públic.

MAPA DEL SÀHARA

Solidaris amb el poble Saharià convoca els sabadellencs el diumenge 24 de març a la plaça del Doctor Robert/Racó del Campanar, amb un objectiu lúdic però alhora de sensibilització. Des de les 11 del matí a les 8 del vespre, aquells que ho desitgin podran ajudar a construir un mapa gegant del Sàhara Occidental, de 16 X 16 metres, on destaquen les poblacions més importants de la zona.

A més del mapa gegant, es faran tallers d'artesanía per a la canalla, s'instal·larà la haima i es començarà la campanya per animar les famílies a acollir nens i nenes saharians durant les colònies d'estiu.

RETALLS DE PREMSA

LEYLA ZANA

El premi Sàkharov a la llibertat de consciència, que anualment concedeix el Parlament Europeu, ha estat atorgat a Leyla Zana. Leyla és una ciutadana amb passaport turc però de nacionalitat Kurda, defensora dels drets civils del seu poble, que actualment es troba a la presó.

L'any 1991 (...) s'havia convertit en la primera diputada Kurda al Parlament turc, després d'haver estat elegida dins les llistes de la coalició AHP, Partit Socialdemòcrata (...); al març del 1994, Leyla va ser detinguda juntament amb altres diputats kurds després que el partit Democràtic, en el qual militava, fos prohibit pel Tribunal Constitucional.

Jutjada pel Tribunal de Seguretat de l'Estat, va ser condemnada a quinze anys de presó, condemna que actualment compleix. Leyla comparteix el compromís amb la causa Kurda juntament amb el seu marit, Medhi Zana, antic alcalde electe de Diyarbakir (...) va ser sentenciat a quatre anys de presó, entre altres raons, per haver exposat el seu punt de vista sobre la situació dels ciutadans kurds dins l'Estat de Turquia davant de la subcomissió de drets humans del Parlament Europeu. Ara, és aquest Parlament el qui ha volgut denunciar la situació de Leyla i Medhi Zana just unes setmanes després que fos aprovada l'entrada en vigor de la unió duanera de Turquia amb la Unió Europea. Aquesta doble actitud del Parlament Europeu ha estat titllada d'hipòcrita (...) Però no és incompatible donar suport als esforços d'homologació política i econòmica del govern de Turquia i, a la vegada, denunciar les

violacions dels drets humans que comet, especialment pel que fa a la població kurda. Aïllar Turquia seria el millor favor que es podria fer al fonamentalisme islàmic. Però tancar els ulls davant situacions com la de Leyla i Medhi Zana no només seria injust sinó, a la llarga, contraproduent.

AVUI, 21 de gener 1996

ESPIRAL NACIONALISTA

A mesura que es va fent cada vegada més greu, la crisi txetxena mostra un gran augment dels perills a Rússia. Contràriament al que han volgut massa responsables occidentals, aquest enfrontament implacable, que ens ve directament del segle XIX, no constitueix en absolut l'últim balbuceig d'una història passada. Més aviat anuncia nous enfrontaments en l'antic imperi soviètic que podrien afectar no solament el poder central, sinó també l'estabilitat de tota la regió. Amb aquest acarnissament a mantenir per la força Txetxènia sota el seu recer, Rússia no ha aconseguit fins ara sinó ridiculitzar-se tràgicament en el camp militar i afavorir una metastasi que a poc a poc s'apodera del Caucas.

(...) I, malgrat els desmentiments oficials, el deteriorament de la situació en detriment de Rússia no està mal vist per l'enemic ancestral turc (...). Alimentada per totes les frustracions i la nostàlgia d'un estatut internacional de primer pla, l'espiral del gran nacionalisme rus progressa en l'opinió pública, que aspira cada dia més que es cridi l'alto del seu declivi. Avui el Caucas. Però on demà?

Els 25 milions de russos expatriats a l'estranger pròxim proveiran tots els pretextos necessaris.

LIBERATION, 18 de gener 1996

UN LLIBRE, UN AUTOR

SECRETOS QUE MATAN

Los derechos humanos y la exportación española de armamento. Este libro es uno de los materiales de la campaña "Hay secretos que matan" que ha impulsado Amnistía Internacional, Greenpeace, Médicos sin Fronteras e Intermón, desde diciembre de 1994. Es una campaña conjunta para lograr la transparencia en el comercio español de armamentos y posibilitar de este modo un mayor control de esta actividad.

En la mayoría de los países la venta de armas se ampara en el secreto, especialmente si va dirigida a países de conflicto o donde se violan gravemente los derechos humanos. El secreto es indispensable para realizar negocios que repugnan a la opinión pública o que llegan a transgredir las leyes del país exportador.

España no es una excepción. No hay transparencia ni control parlamentario.

Editorial Icaria.

Barcelona 1995, 124pp.

VICENÇ FISAS

El autor, Vicenç Fisas, nace en Barcelona en 1952. Investigador sobre desarme del Centre Unesco de Catalunya, es autor de más de una docena de libros sobre temáticas relacionadas con el desarme, el militarismo y las alternativas de defensa. Es miembro del Centro de Investigación para la Paz (CIP).

Premio Nacional Derechos Humanos 1988, participa también activamente en grupos de apoyo a los inmigrantes árabes que viven en Catalunya.